

بیمارستان شهید اشرفی خمینی شهر

تشنج و صرع

واحد آموزش به بیمار

کد پمفلت: AH/HE21

منبع:

در سنانه پرستاری

برونر و سودارث

نشانی:

خمینی شهر - خیابان بوعلی - بیمارستان شهید

اشرفی طبقه اول - واحد آموزش به بیمار

شماره تلفن : 031-33625081

➤ در صورت مصرف فنوباربیتال این دارو بدون توجه به صرف غذا میل شود و از قطع خودسرانه دارو اجتناب شود و پس از مصرف از انجام کارهایی که نیاز به هوشیاری کامل دارد مانند رانندگی خودداری شود

➤ در صورت مصرف کاربامازپین حتما دارو با یا بعد از غذا میل شود و از قرار گرفتن در نور خورشید اجتناب شود و از کرم های ضد آفتاب ، کلاه ، و عینک آفتابی استفاده شود و پس از مصرف از انجام کارهایی که نیاز به هوشیاری کامل دارد مانند رانندگی خودداری شود

➤ حتما کارت شناسایی که در بردارنده اطلاعاتی در مورد داروهای مصرفی و تشخیص صرع می باشد را همراه داشته باشید

➤ تا یک سال بعد از کنترل تشنج از رانندگی، شنا و راه رفتن در ارتفاعات خودداری شود

در هنگام بروز حملات تشنج به نکات زیر توجه کنید :

- 1)خونسردی خود را حفظ کنید.
- 2)از کنترل کردن لرزش های بدن خودداری کنید.
- 3)از باز کردن دهان خودداری کنید.
- 4)سربیمار را به یک طرف بچرخانید و یک تکه پارچه نرم بین دندان ها قرار دهید و در صورتی که دندان ها قفل شده است نیاز به باز کردن دهان نمی باشد.
- 5)وسایل تیز و خطرناک را از اطراف بیمار دور کنید و اطراف بیمار را با پتو بپوشانید یا بالش بگذارید.
- 6)بیمار را سریعاً به مرکز درمانی منتقل کنید یا با اورژانس تماس بگیرید.

"تشنج و صرع"

تشنج دوره هایی از فعالیت های غیر طبیعی حسی ، حرکتی ، خودکار و یا روانی است که ناشی از تخلیه ناگهانی و بیش از حد سلولهای عصبی مغز ناشی می شود در این اختلال ممکن است قسمتی یا تمام مغز درگیر شود.

صرع مجموعه علایمی است که با حملات تشنجی تکرار شونده و عود کننده مشخص می شود تغییرات الکتریکی و فیزیولوژیک سبب تخلیه الکتریکی در مسیرهای عصبی مغز میشود که نهایتاً منجر به تشنج های ناگهانی و کوتاه می شود نوع و تعداد تشنجات از فردی به فرد دیگر متفاوت است و هر کس الگوی تشنجی خاصی دارد.

صرع می تواند به علت آسیب دیدگی حین زایمان ، اشکال و اختلال در اکسیژن رسانی نوزادان ، آسیب دیدگی سر، برخی بیماری عفونی ، مشکلات مربوط به جریان خون، تب ، اختلالات تغذیه ای و مسمومیت ها باشد.

علایم:

حملات تشنج بر اساس ناحیه درگیر به سه گروه حملات منطقه ای ،عمومی و طبقه بندی نشده تقسیم می شود حملات منطقه ای خود به دو گروه ساده و مرکب تقسیم میشود در حملات ساده یک انگشت یا یک دست دچار لرزش می شود و یا دهان به صورت غیرقابل کنترل پرش پیدا میکند ، فرد ممکن است به شکل مبهمی صحبت کند یا سرگیجه پیدا کند همچنین اصوات ،بوها یا تصاویر ناخوشایند و نامعقولی را تجربه کند اما هوشیاری وی هیچ تغییری پیدا نمی کند در حملات مرکب فردیابی حرکت می ماند و یا اینکه به طور غیر ارادی حرکاتی را انجام می دهد که با زمان و مکان تناسب ندارد و یا ممکن است دچار هیجانان بیش از حد ناشی از

در حملات عمومی که نوع اصلی آن صرع بزرگ می باشد هر دو نیکره مغز درگیر می شود در نتیجه کل بدن از خود واکنش نشان میدهد در این صرع کل بدن دچار سفتی شدید شده و با پرش و تکان عضلانی به طور متناوب به حالت انقباض در میاید این انقباضات همزمان موجب انقباض قفسه سینه شده که موجب تولید صدایی به نام فریاد صرعی می شود اغلب دهان قفل میشود و زبان جویده می شود ،فرد دچار بی اختیاری ادرار و مدفوع می شود بعد از یک تا دو دقیقه انقباضات فروکش می کند ،بیمار آرام و بدن وی شل می شود و در کمای عمیق فرو می رود در حالی که با سر و صدا نفس می کشد بعد از به هوش آمدن بیمار دچار گیجی شده و به سختی بیدار می شود و ممکن است تا ساعتها خواب باشد صرع کوچک نیز به صورت حملات مات شدگی بروز میکند و نوعی از صرع عمومی است.

بررسی های تشخیصی

- ✓ آزمایشات خون
- ✓ ام آر آی
- ✓ سی تی اسکن

درمان :

دارو درمانی: داروهای ضد تشنج

درمان جراحی در صورت وجود تومورهای داخل جمجمه ای،آبسه،کیست یا بد شکلی های عروقی جراحی کمک کننده است

درمان حمایتی و علامتی : اکسیژن درمانی ،خروج ترشحات دهان و حلق و پیشگیری از خفگی

مراقبتها:

➤ رعایت زمان خواب ،فعالیت ورزش :توصیه میشود که از انجام فعالیت های سنگین یا ورزشهایی که می توانند در صورت بروز حمله منجر به مرگ شود مانند شنا و کوهنوردی خودداری شود و فعالیتها در محیط گرم انجام نشود.

در هنگام بروز حملات بیمار باید در حالت خوابیده به پهلو قرار گیرد تا تخلیه ترشحات حلق به راحتی انجام شود و از خفگی پیشگیری شود.

➤ یکی از عوامل ایجاد کننده تشنج ،افت قند خون است بنابراین توصیه می شود وعده های غذایی منظم مصرف شود و حتما از میان وعده استفاده شود.

➤ از غذاهای حاوی ویتامین D مثل فراورده های شیر ، سبزیجات تازه ،حبوبات و جگر در رژیم غذایی روزانه استفاده شود.

➤ در صورت بروز تهوع و استفراغ هنگام مصرف داروهای ضد تشنج غذاها در وعده های بیشتر با حجم کم تر مصرف شود و از مصرف غذاهای بودار و سرخ کرده خودداری شود.

➤ از عواملی که باعث تسریع تشنج میشود مثل نورهای چشمک زن ، الکل ، افت قند خون ،فعالیت زیاد،استرس ،گرسنگی،گرما،خستگی و برخی عطرها و بوهای شدید و سری صدا اجتناب شود.

➤ در صورت مصرف داروی فنی توپین این دارو با غذا یا بعداز غذا میل شود و بهداشت دهان به طور منظم رعایت شود .این دارو سبب قرمز یا قهوه ای شدن ادرار میشود که طبیعی است ولی در صورت بروز دانه های قرمز در سطح پوست به پزشک مراجعه شود.